

PHÁT HUY VAI TRÒ, TRÁCH NHIỆM CỦA ĐỘI NGŨ SĨ QUAN TRẺ TRONG XÂY DỰNG QUÂN ĐỘI HIỆN NAY

Nguyễn Đức Thuận, Đào Vũ Minh Nhật
Trường Đại học Nguyễn Huệ

Tóm tắt: Trong giai đoạn mới, nhiệm vụ xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại đặt ra những yêu cầu ngày càng cao đối với đội ngũ cán bộ, sĩ quan, đặc biệt là đội ngũ sĩ quan trẻ. Với vị trí là lực lượng kế cận, trực tiếp tham gia tổ chức thực hiện nhiệm vụ huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu, xây dựng đơn vị vững mạnh toàn diện, sĩ quan trẻ giữ vai trò quan trọng trong việc hiện thực hóa đường lối quân sự, quốc phòng của Đảng. Phát huy vai trò, trách nhiệm của đội ngũ sĩ quan trẻ, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới là vấn đề quan trọng, cấp thiết.

Từ khóa: sĩ quan trẻ, xây dựng Quân đội, trách nhiệm, phẩm chất chính trị, vai trò.

PROMOTING THE ROLE AND RESPONSIBILITIES OF YOUNG OFFICERS IN BUILDING THE ARMY TODAY

Abstract: In the new era, the task of building a revolutionary, regular, elite, and progressively modern Vietnamese People's Army places increasingly high demands on the officer corps, especially young officers. As the successor force, directly involved in organizing and implementing training, combat readiness, and building strong, comprehensive units, young officers play a crucial role in realizing the Party's military and national defense policies. Promoting the role and responsibility of young officers to meet the requirements of national construction and defense in the new situation is a vital and urgent issue.

Key words: young officers, army building, responsibility, political qualities, role.

Nhận bài: 30.12.2025

Phản biện: 21.01.2026

Duyệt đăng: 25.01.2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam vững mạnh về chính trị, tư tưởng, tổ chức, đạo đức và cán bộ là nhiệm vụ chiến lược, có ý nghĩa sống còn đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa. Quá trình đó, đội ngũ cán bộ, sĩ quan là nhân tố quyết định trực tiếp đến chất lượng, hiệu quả xây dựng Quân đội. Trong đó, sĩ quan trẻ là lực lượng đông đảo, có độ tuổi sung sức, được đào tạo cơ bản, có trình độ, năng lực ngày càng cao. Họ là lực lượng trực tiếp chỉ huy, quản lý bộ đội ở cơ sở. Chính vì vậy, việc phát huy vai trò, trách nhiệm của đội ngũ sĩ quan trẻ trong xây dựng Quân đội hiện nay không chỉ là yêu cầu mang tính trước mắt mà còn có ý nghĩa lâu dài, chiến lược.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Phương hướng xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam

Quân đội nhân dân Việt Nam là lực lượng chính trị tin cậy, lực lượng chiến đấu tuyệt đối trung thành, công cụ bạo lực sắc bén để bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ Đảng, Nhà nước, Nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa. Đại hội Đảng bộ Quân đội lần thứ XII đã xác định: “Xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại”. Đây là chủ trương nhất quán, đúng đắn, thể hiện tư duy, tầm nhìn chiến lược của Đảng và

Nhà nước ta, là cơ sở để Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng lãnh đạo, chỉ đạo xây dựng Quân đội vững mạnh toàn diện, hoàn thành xuất sắc chức năng, nhiệm vụ được giao trong thời gian tới. Tập trung xây dựng quân đội vững mạnh về chính trị làm cơ sở nâng cao chất lượng tổng hợp, sức mạnh và khả năng sẵn sàng chiến đấu; hoàn thiện phương thức, cơ chế, nâng cao năng lực lãnh đạo toàn diện, sức chiến đấu của Đảng bộ Quân đội. Điều chỉnh tổ chức biên chế quân đội phù hợp với nghệ thuật quân sự và vũ khí, trang bị, đáp ứng nhiệm vụ sẵn sàng chiến đấu và chiến đấu trong mọi tình huống.

2.2. Sĩ quan trẻ Quân đội nhân dân Việt Nam

Sĩ quan trẻ là một bộ phận sĩ quan trong Quân đội nhân dân Việt Nam, đang ở độ tuổi không quá 35, cấp bậc quân hàm chủ yếu là từ thiếu úy đến thiếu tá và thường được giao trọng trách chỉ huy, lãnh đạo, quản lý ở cấp phân đội hoặc tương đương cấp phân đội. Sĩ quan trẻ là những người được phong quân hàm sĩ quan, được đào tạo, bồi dưỡng, rèn luyện để trở thành lực lượng cán bộ nòng cốt trực tiếp lãnh đạo, chỉ huy, quản lý, nghiên cứu, giảng dạy, làm công tác chuyên môn, nghiệp vụ ở các cơ quan, đơn vị, nhà trường trong toàn quân. Việc kết hợp tuổi đời, chức vụ và cấp bậc quân hàm vừa bảo đảm tính khoa học, vừa

cho phép nhận diện rõ hơn sĩ quan trẻ trong quân đội hiện nay, vừa thuận lợi cho hoạt động giáo dục, rèn luyện, quản lý và xây dựng đội ngũ sĩ quan trẻ.

Sĩ quan trẻ có vị trí, vai trò rất quan trọng trong xây dựng đơn vị và xây dựng quân đội vững mạnh toàn diện. Vai trò đó được thể hiện trong thực hiện nhiệm vụ nghiên cứu, tham mưu, giảng dạy, huấn luyện, quản lý, chỉ huy đơn vị. Họ là lực lượng đông đảo, có sức trẻ, sự nhiệt huyết, xung kích, sáng tạo, trực tiếp tham gia các hoạt động huấn luyện sẵn sàng chiến đấu, quản lý chỉ huy đơn vị, hội thi, hội thao, các phong trào thi đua, các nhiệm vụ đột xuất; trực tiếp tham mưu, đề xuất với lãnh đạo, chỉ huy đơn vị và tổ chức thực hiện các biện pháp xây dựng đơn vị vững mạnh toàn diện “mẫu mực tiêu biểu”. Là lực lượng cán bộ đông đảo, trực tiếp thực hiện nhiệm vụ của các cơ quan, đơn vị trong toàn quân, sĩ quan trẻ cần đề cao trách nhiệm trong xây dựng quân đội đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

2.3. Phát huy vai trò, trách nhiệm của sĩ quan trẻ trong xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay

Một là, vai trò, trách nhiệm trong xây dựng quân đội về chính trị – tư tưởng.

Đây là tình cảm thiêng liêng, cũng là trách nhiệm hàng đầu của sĩ quan trẻ. Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy: “Quân sự mà không có chính trị như cây không có gốc, vô dụng lại có hại” (1). Xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam vững mạnh về chính trị – tư tưởng nhằm tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, hiệu lực quản lý của Nhà nước, giữ vững bản chất giai cấp công nhân, tính dân tộc, tính nhân dân của quân đội.

Đối với sĩ quan trẻ, vai trò, trách nhiệm trong xây dựng quân đội về chính trị – tư tưởng biểu hiện ở việc tham gia xây dựng quân đội vững mạnh về chính trị, tư tưởng, tổ chức, trung thành vô hạn với Đảng, Tổ quốc và Nhân dân, tuyệt đối tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng, quản lý của Nhà nước; vững tin vào sự nghiệp đổi mới và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam; nâng cao cảnh giác, làm thất bại chiến lược “diễn biến hòa bình”, bạo loạn lật đổ của các thế lực thù địch, âm mưu “phi chính trị hóa” quân đội; gắn bó mật thiết với Nhân dân; sẵn sàng chiến đấu, hy sinh vì độc lập, tự do của Tổ quốc, vì hạnh phúc của Nhân dân. Tham gia xây dựng cơ quan chính trị và đội ngũ cán bộ chính trị các cấp; tham gia đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác

Đảng, công tác chính trị; tu dưỡng, rèn luyện bản thân ngày một hoàn thiện về phẩm chất và năng lực đáp ứng cương vị đảm nhiệm; thường xuyên làm tốt công tác bảo vệ chính trị nội bộ, chấp hành nghiêm Điều lệ Đảng, pháp luật của Nhà nước, kỷ luật của Quân đội, không để thế lực thù địch xâm nhập, cài cắm, móc nối, phá hoại, làm lộ bí mật quân sự.

Hai là, vai trò, trách nhiệm trong xây dựng tổ chức, biên chế và xây dựng nguồn nhân lực.

Sĩ quan trẻ có vai trò, trách nhiệm rất lớn trong xây dựng quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, bởi lẽ họ là những người trực tiếp thực hiện và phát triển tổ chức, biên chế của quân đội. Sĩ quan trẻ cần quán triệt sâu sắc quan điểm, đường lối quốc phòng toàn dân, chiến tranh nhân dân của Đảng, nguyên tắc đồng bộ, cân đối giữa bộ đội chủ lực, bộ đội địa phương và dân quân tự vệ; lực lượng thường trực và lực lượng dự bị động viên; lực lượng chiến đấu với bảo đảm chiến đấu; lực lượng với các quân chủng, binh chủng; tổng quân số với khả năng bảo đảm vũ khí, trang bị; phục tùng tuyệt đối sự phân công và điều động của tổ chức. Tham gia quán triệt, triển khai các chương trình, dự án trọng điểm, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, hạ tầng cơ sở vật chất kỹ thuật; nghiên cứu ứng dụng khoa học – công nghệ tiên tiến; không ngừng học tập vươn lên làm chủ công nghệ chế tạo một số loại vũ khí; tiến tới thiết kế, sản xuất một số vũ khí, trang bị quốc phòng có ý nghĩa chiến lược.

Ba là, vai trò, trách nhiệm trong đào tạo, huấn luyện, diễn tập và nghiên cứu khoa học.

Đây là trách nhiệm thường xuyên gắn với nhiệm vụ của sĩ quan trẻ. Đi đôi với xây dựng về chính trị – tinh thần, Quân đội nhân dân Việt Nam luôn coi trọng công tác đào tạo, huấn luyện, diễn tập và nghiên cứu khoa học. Quá trình đào tạo và tự đào tạo sĩ quan trẻ cần tu dưỡng phẩm chất, rèn luyện thể lực; tích cực học tập, giảng dạy, huấn luyện để bản thân và cấp dưới nắm chắc kiến thức chuyên môn, nhất là nghệ thuật quân sự, nghệ thuật tác chiến quân, binh chủng, ngành, tác chiến của các binh đoàn chủ lực và của chiến tranh nhân dân địa phương; xây dựng và hoàn thiện năng lực toàn diện về lãnh đạo, chỉ huy, quản lý, huấn luyện, tiến hành công tác Đảng, công tác chính trị; học tập, nghiên cứu để hiểu biết cơ bản về khoa học – công nghệ quân sự, trình độ công nghệ thông tin, ngoại ngữ và kiến thức về pháp luật, xã hội đáp ứng yêu cầu của từng cấp.

Huấn luyện, diễn tập cần tập trung vào kỹ năng chiến đấu cá nhân, tác chiến hiệp đồng quân, binh chủng, ngành; khai thác, làm chủ, phát huy tính năng, hiệu quả của các loại vũ khí, trang bị hiện có bằng nghệ thuật quân sự Việt Nam theo phương châm “cơ bản, thiết thực, vững chắc”. Chủ động tham gia đổi mới nội dung, chương trình và phương pháp huấn luyện phù hợp với tổ chức, trang bị và điều kiện thực tế của từng cơ quan, đơn vị, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ sẵn sàng chiến đấu và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

Sĩ quan trẻ phải rèn luyện, học tập năng lực toàn diện về lãnh đạo, điều hành của người chỉ huy trong diễn tập; nâng cao trình độ tổ chức chỉ huy, hiệp đồng bảo đảm tác chiến, xử trí tình huống theo phương án tác chiến; tham gia huấn luyện, diễn tập đối phó các tình huống an ninh phi truyền thống, tìm kiếm cứu nạn, khắc phục hậu quả thiên tai, thảm họa, hỗ trợ nhân đạo... nắm chắc nguyên tắc trong đối ngoại quốc phòng, tham gia tích cực có hiệu quả vào các hoạt động quốc tế.

Mỗi sĩ quan trẻ cần nhận thức rõ trách nhiệm trong nghiên cứu khoa học, bao gồm: khoa học nghệ thuật quân sự, khoa học xã hội nhân văn quân sự, khoa học hậu cần, kỹ thuật quân sự; tham gia nghiên cứu, phát triển lý luận chiến tranh nhân dân trong điều kiện mới, sẵn sàng đánh thắng các hình thái chiến tranh mới. Nghiên cứu ứng dụng công nghệ thông tin, tự động hóa, khai thác, làm chủ công nghệ cao, vũ khí, trang bị hiện đại; cải tiến, nâng cấp, chế tạo các loại vũ khí, phương tiện, trang thiết bị quân sự đáp ứng chiến tranh công nghệ cao; nâng cao khả năng sẵn sàng chiến đấu và chiến đấu, bảo đảm giành thắng lợi trong mọi tình huống, đáp ứng yêu cầu bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

Bốn là, vai trò, trách nhiệm trong bảo quản, sử dụng vũ khí, trang bị kỹ thuật, hậu cần; xây dựng phát triển kỹ thuật quân sự.

Vũ khí, trang bị kỹ thuật, hậu cần có vai trò rất quan trọng trong chiến tranh hiện đại, trước yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, phát triển kỹ thuật quân sự là nhiệm vụ rất quan trọng bên cạnh xây dựng nguồn nhân lực. Sĩ quan trẻ các cơ quan, đơn vị toàn quân cần đề cao trách nhiệm giữ gìn, bảo quản tốt, cải tiến có chọn lọc những vũ khí, trang bị hiện có; theo chức trách nhiệm vụ, chuyên môn được giao tham gia nghiên cứu, tham mưu đề xuất quân đội tự sản xuất một số phương tiện, vũ khí phù hợp với khả năng công nghệ; học tập, vươn lên làm chủ vũ khí, trang bị

kỹ thuật hiện đại, đáp ứng yêu cầu tăng cường sức mạnh chiến đấu cho quân đội. Sĩ quan trẻ cần tích cực tham gia đổi mới tổ chức, phương thức bảo đảm hậu cần, kỹ thuật; tích cực lao động, cống hiến tham gia đóng góp vào sự phát triển kinh tế của đất nước.

Sĩ quan trẻ cần tiên phong trong nghiên cứu, phát triển và ứng dụng công nghệ mới; ứng dụng công nghệ thông tin, tự động hóa, khai thác, làm chủ công nghệ cao, vũ khí, trang bị hiện đại; bảo đảm phòng, chống hiệu quả và giành thắng lợi, đáp ứng yêu cầu tiến hành chiến tranh nhân dân bảo vệ Tổ quốc trong điều kiện đối phương sử dụng vũ khí công nghệ cao.

Năm là, vai trò, trách nhiệm trong xây dựng nền công nghiệp quốc phòng.

Đây là vai trò, trách nhiệm khẳng định năng lực làm chủ khoa học – công nghệ của sĩ quan trẻ. Xây dựng nền công nghiệp quốc phòng là nhiệm vụ quan trọng để xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại. Những sĩ quan trẻ cần quán triệt sâu sắc phương hướng xây dựng, phát triển công nghiệp quốc phòng đạt trình độ khoa học – công nghệ tiên tiến, hiện đại, góp phần từng bước hiện đại hóa, nâng cao sức mạnh, trình độ, khả năng sẵn sàng chiến đấu của quân đội, đáp ứng yêu cầu nâng cao tiềm lực quốc phòng, an ninh quốc gia.

Sĩ quan trẻ được trực tiếp được giao nhiệm vụ nghiên cứu ứng dụng thành tựu khoa học – công nghệ tiên tiến, hiện đại và thành tựu của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, đề cao trách nhiệm, học tập, rèn luyện nâng cao năng lực nghiên cứu, thiết kế, chế tạo, sửa chữa, cải tiến, hiện đại hóa các loại vũ khí, trang bị kỹ thuật có tính năng kỹ thuật, chiến thuật cao; tham gia tích cực xây dựng và phát triển công nghiệp quốc phòng có quy mô, tổ chức, cơ cấu quản lý phù hợp, bảo đảm tập trung, thống nhất về quản lý nhà nước và sự tham gia tích cực, hiệu quả của các bộ phận, thành phần kinh tế quốc dân theo hướng lưỡng dụng và thực sự trở thành mũi nhọn của công nghiệp quốc gia, phấn đấu đến năm 2030, công nghiệp quốc phòng sẽ có sức cạnh tranh quốc tế, tham gia sâu vào chuỗi giá trị toàn cầu.

Ngoài ra, hợp tác quốc tế về đào tạo, nghiên cứu, chế tạo, tiêu thụ các sản phẩm quốc phòng; đa phương hóa, đa dạng hóa hợp tác, mua sắm vũ khí, phương tiện, trang bị quân sự bảo đảm các tiêu chí về chất lượng, giá thành, làm chủ công nghệ; đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ sẵn sàng chiến

đấu, phương thức tác chiến trong các hình thái chiến tranh bảo vệ Tổ quốc cũng là những vấn đề mà sĩ quan trẻ có trách nhiệm quán triệt và thực hiện nghiêm túc theo chức trách nhiệm vụ, nhất là những sĩ quan trẻ trực tiếp lao động, học tập, nghiên cứu trong lĩnh vực công nghiệp quốc phòng.

III. KẾT LUẬN

Phát huy vai trò, trách nhiệm của đội ngũ sĩ quan trẻ trong xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay là vấn đề có ý nghĩa lý luận và thực tiễn sâu sắc. Đội ngũ sĩ quan trẻ không chỉ là lực lượng trực tiếp tổ chức thực hiện nhiệm vụ ở cơ

sở, mà còn là nhân tố quyết định sự kế thừa, phát triển của Quân đội trong tương lai. Trong bối cảnh mới, việc phát huy vai trò của sĩ quan trẻ cần được tiến hành một cách đồng bộ, toàn diện, gắn với xây dựng Quân đội vững mạnh về chính trị, làm cơ sở nâng cao chất lượng tổng hợp và sức mạnh chiến đấu. Đây vừa là trách nhiệm của bản thân mỗi sĩ quan trẻ, vừa là trách nhiệm của cấp ủy, chỉ huy các cấp, nhằm xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam thực sự là lực lượng chính trị, lực lượng chiến đấu trung thành, tin cậy của Đảng, Nhà nước và Nhân dân.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Hồ Chí Minh toàn tập (2011). Tập 7. H. NXB Chính trị quốc gia, tr. 217.

Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*. Tập I. H. NXB Chính trị quốc gia Sự thật.

Phương hướng xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam. <https://mod.gov.vn/vn/chi-tiet/sa-ttsk/sa-tt-cmsk/sa-tt-cmsk-5/sa-tt-cmsk-5-tl/phuong-huong-xay-dung-quan-doi-nhan-dan-viet-nam>.